

ANTAGNA TEXTER

P10_TA(2026)0191

Behovet av att minska de arbetsplatsrelaterade dödsfallen

Europaparlamentets resolution av den 21 maj 2026 om behovet av att minska de arbetsrelaterade dödsfallen (2025/3046(RSP))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av artiklarna 151, 153 och 156 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
 - med beaktande av rådets direktiv 89/391/EEG av den 12 juni 1989 om åtgärder för att främja förbättringar av arbetstagarnas säkerhet och hälsa i arbetet¹,
 - med beaktande av EU:s strategiska ram för arbetsmiljö 2021-2027,
 - med beaktande av sin resolution av den 10 mars 2022 om en ny strategisk EU-ram för arbetsmiljö efter 2020²,
 - med beaktande av sin resolution av den 17 december 2025 med rekommendationer till kommissionen om digitalisering, artificiell intelligens och algoritmisk verksamhetsledning på arbetsplatsen – utformning av framtidens arbete³,
 - med beaktande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, i synnerhet artikel 31, enligt vilken varje arbetstagare har rätt till hälsosamma, säkra och värdiga arbetsförhållanden,
 - med beaktande av artikel 136.2 i arbetsordningen, och av följande skäl:
- A. Hälsa och säkerhet på arbetsplatsen utgör en viktig pelare i den europeiska socialpolitiken och en central del av skyddet av

¹ EGT L 183, 29.6.1989, s. 1,
ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1989/391/oj>.

² EUT C 347, 9.9.2022, s. 122.

³ EUT C, C/2026/2154, 6.5.2026, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/C/2026/2154/oj>.

människans värdighet, arbetstagarnas grundläggande rättigheter samt rättvisa och säkra arbetsvillkor.

- B. Under 2023 registrerades i EU 3 298 arbetsolyckor med dödlig utgång och omkring 2,8 miljoner olyckor utan dödlig utgång med minst fyra dagars frånvaro från arbetet. Dessa uppgifter fortsätter att visa på allvarliga problem i högrisksektorer med hög förekomst av arbetsolyckor som exempelvis byggsektorn, transportsektorn, tillverkningsindustrin och jordbruket.
- C. Unga arbetstagare är mer sårbara för allvarliga arbetsolyckor än sina äldre kollegor, med en olycksfrekvens som är mer än 40 % högre än för mer erfarna arbetstagare, vilket återspeglar deras ökade sårbarhet på grund av begränsad arbetserfarenhet, otillräcklig utbildning och lägre medvetenhet om arbetsmiljörisker. De kan utsättas för undermåliga arbetsvillkor som kan leda till arbetssjukdomar i unga år eller senare i livet.
- D. Det är viktigt att tillämpa ett jämställdhetsperspektiv på hälsa och säkerhet på arbetsplatsen eftersom arbetstagare i olika hög grad kan exponeras och vara mer sårbara för olika typer av ämnen eller risker beroende på vilket kön de har.
- E. Arbetstagare inom sektorer som hälso- och sjukvård samt social omsorg utsätts för våld och psykosociala risker, och möter dessutom betydande och ofta underskattade säkerhetsrisker. Våld och mobbning på arbetsplatsen kan vålla allvarlig psykisk skada och har kopplats till en ökad risk för psykisk ohälsa. Dessa företeelser rapporteras särskilt inom hälso- och sjukvårdssektorn.
- F. På senare år har flera medlemsstater rapporterat en stor ökning av antalet attacker mot offentliga tjänstemän som utför brottsbekämpande uppgifter och mot räddningspersonal. Vissa yrkesverksamheter, särskilt de som rör offentlig myndighetsutövning och legitim användning av våld, kännetecknas av en strukturell och permanent exponering för risk för allvarlig fysisk skada eller död på grund av tredje parts avsiktliga användning av våld. Hot och avsiktliga våldshandlingar mot räddningspersonal, till exempel sjukvårdare och brandmän, är ett ganska nytt fenomen. Sådan exponering, som inbegriper avsiktliga handlingar av tredje part, skiljer dessa yrken från andra former av farligt arbete och motiverar ett särskilt erkännande av de berörda riskernas karaktär.
- G. Gränsöverskridande och migrerande arbetstagare, inbegripet arbetstagare från tredjeländer, är särskilt utsatta för arbetskraftsexploatering och arbetsrelaterade former av oegentligheter. Forskning visar att sådana arbetstagare globalt sett löper ungefär 70 % högre risk för arbetsrelaterade dödsolyckor

jämfört med lokal arbetstagare⁴, och att risken i EU också ligger på en betydligt högre nivå, omkring 65 %, särskilt för arbetstagare från Östeuropa. Tredjelandsmedborgare löper tre gånger större risk för arbetsrelaterade olyckor och det uppskattas att endast omkring var femte olycka rapporteras, vilket visar på en allvarlig underskattning av fenomenet och ett behov av att stärka skydds- och verkställighetsmekanismerna och respektera lagligheten och arbetets värdighet.

- H. Ett stort antal arbetsrelaterade dödsfall orsakas av arbetssjukdomar, vilka alltför ofta underskattas eller inte erkänns och rapporteras i tillräcklig utsträckning, framför allt på grund av ojämlig tillgång till vård, förebyggande åtgärder och uppföljning, otillräcklig spårbarhet för exponering samt lång latensperiod för vissa medicinska tillstånd. Underrapportering och bristfälligt erkännande av arbetssjukdomar undergräver effektiviteten för förebyggande åtgärder, kompensationsmekanismer och tillsynssystem.
- I. Cancer är den främsta orsaken till arbetsrelaterade dödsfall i EU. Arbetstagare kan på arbetsplatsen exponeras för en blandning av ämnen, vilket ytterligare ökar hälsoriskerna. Exponering för faktorer såsom strålning, arbetsrelaterad stress, bristande arbetsorganisation och bristfälliga arbetsvillkor har kopplats till arbetsrelaterad cancer. Antalet fall av hudcancer, en av de vanligaste arbetssjukdomarna, ökar samtidigt som endast en mycket liten del av dessa fall erkänns som arbetssjukdom.
- J. I samband med kommissionens uppdaterade rekommendation om arbetssjukdomar, som antogs den 28 november 2022⁵, betonades vikten av att stödja arbetstagare som exponeras för arbetsmiljörisker och familjer som har förlorat anhöriga på grund av sådan exponering, bland annat genom att tillhandahålla lämpligt stöd.
- K. Förebyggandet av arbetsrelaterade olyckor och sjukdomar är en hörnsten i den europeiska socialpolitiken och i rätten till fri rörlighet för arbetstagare. Det handlar inte bara om en rättslig skyldighet som följer av EU-rätten, särskilt direktiv 89/391/EEG, och nationella bestämmelser, utan också om en strategisk social och ekonomisk investering som kan få positiva och varaktiga effekter för arbetstagare, företag och samhället i stort genom att det bidrar till att minska risker, begränsa arbetsolyckornas socioekonomiska

⁴ Se till exempel Lau m.fl., "Workplace mortality risk and social determinants among migrant workers", *The Lancet Public Health*, volym 9, utgåva 11, 2024, E935-E949, [https://doi.org/10.1016/S2468-2667\(24\)00226-3](https://doi.org/10.1016/S2468-2667(24)00226-3).

⁵ Kommissionens rekommendation (EU) 2022/2337 av den 28 november 2022 om den europeiska förteckningen över arbetssjukdomar (EUT L 309, 30.11.2022, s. 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2022/2337/oj>).

kostnader och generellt sett förbättra arbetsmiljöernas kvalitet och hållbarhet.

- L. Den specifika utbildning som ges till frivilliga brandmän, inbegripet första hjälpen, riskbedömning, evakueringsrutiner och brandförebyggande åtgärder, har visat sig förbättra arbetsplatssäkerheten genom att möjliggöra snabba och effektiva insatser vid allvarliga händelser samt genom att främja en kultur av riskförebyggande, vilket bidrar till mindre allvarliga konsekvenser vid olyckor på arbetsplatsen. Enligt direktiv 89/391/EEG har arbetsgivare en rättslig skyldighet att genomföra riskbedömningar, tillhandahålla utbildning samt säkerställa åtgärder för första hjälpen, brandbekämpning och evakuering, och att stödja frivilliga brandmäns kompetens på arbetsplatsen kan komplettera dessa skyldigheter och ytterligare stärka säkerheten i arbetet.
- M. Arbetsinspektioner spelar en avgörande roll i att säkerställa ett effektivt genomförande av arbetsmiljöpolicen på nationell, regional och lokal nivå, och är väsentlig för att förebygga arbetskraftsexploatering och osäkra arbetsvillkor.
- N. Djupgående förändringar i arbetslivet – bland annat utbredningen av atypiska anställningsformer, otrygga anställningar, den ökande andelen unga arbetstagare med anställning i osäkra jobb och högriskjobb, den åldrande arbetskraften, digitaliseringen, införandet av ny teknik och globaliseringen – har medfört fler psykosociala risker, mer arbetsrelaterad stress och nya arbetsmiljöutmaningar, vilket kräver bredare och mer integrerade förebyggande strategier.
- O. Psykosociala risker på arbetsplatsen, till exempel kronisk stress, utbrändhet och trakasserier, är en stor och växande orsak till ohälsa och arbetsrelaterade dödsfall, som ofta underskattas, underrapporteras och i otillräcklig utsträckning förebyggs.
- P. En psykosocialt stöttande arbetsmiljö är avgörande för arbetstagarnas psykiska hälsa och fysiska välbefinnande. Psykosociala risker kan uppstå till följd av olämplig arbetsutformning och bristfällig organisations- eller ledningspraxis och kan leda till stress, ångest, utbrändhet och depression. Det finns kopplingar mellan långvarig exponering för ogynnsamma psykosociala arbetsvillkor och allvarliga psykiska hälsokonsekvenser, däribland långvarig sjukdom och ökad risk för självmord.
- Q. Den ökande användningen av artificiell intelligens och system för algoritmisk verksamhetsledning på arbetsplatsen kan intensifiera arbetstakten, öka arbetsbelastningen, öka psykosociala risker, undergräva arbetstagarnas oberoende och skapa nya risker för hälsan och säkerheten på arbetsplatsen.
- R. Klimatförändringar, däribland stigande temperaturer, mer frekventa och intensiva värmeböljor samt andra extrema väderhändelser, utgör

en växande och mångfacetterad risk för arbetstagares hälsa, säkerhet och arbetsvillkor inom hela EU. Långvarig värmeexponering kan få allvarliga konsekvenser för hälsan, såsom värmeutmattning, värmeslag och andra värmerelaterade sjukdomar, samtidigt som risken ökar för trötthet, nedsatt koncentration och försämrat beslutsfattande, och därmed även för arbetsolyckor, vilket kräver riktade förebyggande åtgärder och skyddsåtgärder.

- S. Effektiva förebyggande strategier, medvetandegörande åtgärder, välbefinnandeinitiativ och främjande av en stark kultur för säkerhet och hälsa på arbetsplatsen är avgörande för att förebygga allvarliga olyckor och arbetssjukdomar samt minska antalet arbetsrelaterade dödsfall. Sådana förebyggande åtgärder skyddar inte enbart arbetstagarnas hälsa och säkerhet, utan genererar också ekonomiska fördelar för företag och samhället i stort.
- T. Det krävs att man intensifierar ansträngningarna att nå målen i Agenda 2030 för hållbar utveckling, särskilt mål 8.8: "Skydda arbetstagarnas rättigheter och främja en trygg och säker arbetsmiljö för alla arbetstagare, inklusive arbetskraftsinvandrare, i synnerhet kvinnliga migranter, och människor i otrygga anställningar".
- U. I sin resolution av den 10 mars 2022 välkomnade Europaparlamentet införandet av nollvisionen för arbetsrelaterade olyckor och sjukdomar och efterlyste en ambitiös färdplan för hur man ska minska antalet arbetsrelaterade olyckor och eliminera dödsfall i arbetet och arbetssjukdomar samt stärkta förebyggande åtgärderna och verkställandet av befintlig arbetsmiljölagstiftning. Målet om noll dödsfall bör betraktas inte bara som ett politiskt mål utan även som en etisk och social skyldighet gentemot alla arbetstagare.
- V. Alla arbetstagares rätt till en trygg och hälsosam arbetsmiljö måste garanteras fullt ut genom såväl verksamma åtgärder för att förebygga arbetsrelaterade olyckor och sjukdomar som regelbundna kontroller och verkligt avskräckande sanktioner, med stöd av tillräckliga resurser för de behöriga myndigheterna. Bristande efterlevnad av arbetsmiljölagstiftningen är en central del av arbetskraftsexploatering och undergräver därmed uppnåendet av målet om noll dödsfall, vilket gör det nödvändigt att säkerställa en strikt och verkningsfull tillämpning av befintlig lagstiftning, bland annat genom att stärka arbetsinspektionsorganen och deras kontroll- och sanktionsverktyg.
- W. Ett effektivt genomförande av nollvisionen kräver mätbara åtgärder och mål, en heltäckande strategi som omfattar alla arbetsrelaterade olyckor och sjukdomar, utveckling och främjande av en förebyggande kultur samt tillräckliga resurser.
- X. Fackföreningar och arbetstagarföreträdare spelar en viktig roll för att skydda hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, bland annat när det

gäller att övervaka efterlevnad och stödja ett verkningsfullt genomförande av befintliga regler. Det finns dock fortfarande luckor i tillämpningsområdet för direktiv 89/391/EEG, särskilt vad gäller vissa kategorier av arbetstagare, däribland hushållsarbetare, som delvis eller helt utesluts från skydd, vilket undergräver principen om lika skydd, i synnerhet för kvinnor, tredjelandsmedborgare och andra grupper i utsatta situationer, och gör det nödvändigt att säkerställa en tillräcklig och enhetlig skyddsnivå.

- Y. EU:s nuvarande strategiska ram för arbetsmiljö 2021-2027 närmar sig sitt slut. Det kommer att krävas förnyat politiskt åtagande och en uppdaterad, mer ambitiös ram för att påskynda framstegen mot målet om noll dödsfall.
- Z. Genom att hedra minnet av personer som drabbats av arbetsolyckor upprätthåller man ett kollektivt minne och ett moraliskt ansvar, och bidrar därigenom till att sätta människolivets värde i centrum i det allmänna medvetandet, att stärka en förebyggande kultur och att blåsa nytt liv i de europeiska och nationella institutionernas engagemang för målet om noll dödsfall i arbetet.
- AA. Det kollektiva minnet måste omsättas i ansvarsskyldighet, bland annat genom pålitlig rapportering. Det är ofta särskilt svårt att registrera alla arbetsrelaterade olyckor, däribland dödsolyckor. Det är nödvändigt att säkerställa att alla arbetstagare åtnjuter ett tillräckligt socialt skydd.
- AB. Tragedin i Bois du Cazier-gruvan i Marcinelle, som inträffade den 8 augusti 1956 och kostade livet för 262 gruvarbetare – varav många var medborgare i länder som i dag är EU-medlemsstater – är en bestående symbol för kampen för anständigt arbete, solidaritet och social rättvisa i Europa.
- AC. Offren för tragedin i Marcinelle var av många olika europeiska nationaliteter, och den blev därför den första kollektiva katastrofen för ett Europa som redan då bar på visioner om förbrödring på viktiga områden såsom arbete, säkerhet, rättvisa och värdighet.
- AD. Hågkomsten av tragedin i Marcinelle hjälper oss att behålla fokus på grundläggande värden såsom arbetstagarnas fria rörlighet, deras rättigheter och deras säkerhet, som är prioriteringar för ett effektivt och konkurrenskraftigt socialt Europa.
- AE. Andra historiska arbetsrelaterade tragedier, bland annat branden i Marie-gruvan den 31 maj 1892, katastrofen i Courrières-gruvan den 10 mars 1906, katastrofen i Luisenthal-gruvan den 7 februari 1962, katastrofen i Aliveri-gruvan 1968, explosionen vid patronfabriken i Lappo i Finland 1976 och den dödliga explosionen och branden vid Violanta-fabriken i Grekland i januari 2026, är djupt rotade i flera medlemsstaters kollektiva minne och fortsätter att påminna oss om

hur brådskande det är med verkningsfulla strategier för förebyggande åtgärder och skydd av arbetstagare.

1. Europaparlamentet vill att det införs en europeisk dag för att hedra minnet av personer som drabbats av arbetsolyckor och rikta uppmärksamhet mot arbetstagares skydd och värdighet, vilken skulle infalla den 8 augusti varje år, till minne av tragedin i Bois du Cazier-gruvan i Marcinelle, som på grund av att den i sig själv är en europeisk fråga – eftersom den drabbade arbetstagare från flera olika länder som i dag är medlemmar i EU – utgör en gemensam symbol för kampen för anständigt arbete och behovet av en gemensam strategi för skyddet av hälsa och säkerhet på arbetsplatsen.
2. Europaparlamentet menar att syftet med denna europeiska dag är att hedra minnet av personer som drabbats av arbetsrelaterade olyckor och sjukdomar och att öka medvetenheten bland allmänheten, företag och institutioner om vikten av förebyggande åtgärder och säkerhet på arbetsplatsen samt anständiga arbetsvillkor. Parlamentet påminner emellertid om att medvetandegörande bör kopplas till aktuella arbetsmiljörisker för att på så vis verkligen bidra till att förebygga dödsfall, olyckor och sjukdomar på arbetsplatsen. Parlamentet understryker att denna europeiska dag kan bidra till att stärka EU:s och medlemsstaternas åtagande om nollvisionen, bland annat genom att främja förebyggande åtgärder på arbetsplatsen, säkert och anständigt arbete, utbildning, medvetandegörande om nya risker, social dialog samt effektivt genomförande av befintlig lagstiftning, liksom genom att främja EU-åtgärder för att stävja psykosociala risker, muskel- och skelettsjukdomar och arbetsrelaterade hälsorisker kopplade till extremväder i alla sektorer och i företag av alla storlekar. Parlamentet menar att denna europeiska dag också skulle utgöra en årlig möjlighet att bedöma framstegen i riktning mot målsättningen om nollvisionen, identifiera luckor i förebyggande åtgärder och verkställande, förstärka den politiska ansvarsskyldigheten på den nationella nivån och EU-nivån och bekräfta behovet av effektiva kontroller.
3. Europaparlamentet understryker att denna europeiska dag, som skulle vara ett komplement till ILO:s världsdag för arbetsmiljö den 28 april, skulle främja konkreta initiativ i skolor, på arbetsplatser och inom institutioner, inklusive kampanjer för medvetandegörande, utbildningsprogram och utbyte av bästa praxis inom förebyggande, och därigenom stärka en säkerhetskultur över generationer och sektorer.
4. Europaparlamentet betonar att denna europeiska dag bör bidra till att stärka EU:s och medlemsstaternas engagemang för målet att systematiskt och varaktigt eliminera arbetsrelaterade olyckor, sjukdomar och dödsfall, i linje med nollvisionen, särskilt genom att

främja förebyggande åtgärder på arbetsplatsen, säkert och anständigt arbete, utbildning, spridning av information om nya risker, social dialog och effektiv tillämpning av befintlig lagstiftning.

5. Europaparlamentet betonar vikten av att stärka arbetstagarnas rätt till information, samråd och deltagande genom val av arbetsmiljöombud och antagande av kollektivavtal.
6. Europaparlamentet betonar att uppnåendet av målet om noll arbetsrelaterade dödsfall kräver ett starkt samarbete mellan medlemsstaterna, arbetsgivarna, arbetsmarknadens parter, arbetsinspektionsorgan, forskningsinstitutioner och EU-byråer. Parlamentet efterlyser ett stärkt utbyte av bästa praxis, data och förebyggande metoder med stöd av Europeiska arbetsmiljöbyrån (EU-Osha).
7. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att bedöma och åtgärda arbetsmiljörisker som är förknippade med artificiell intelligens och system för algoritmisk verksamhetsledning, inklusive arbetsintensifiering, psykosocial belastning, alltför omfattande övervakning samt suddiga gränser för arbetstid. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att erkänna och hantera nya risker för dödsolyckor och allvarliga olyckor kopplade till nya anställningsformer, inbegripet plattformarbete och arbete som styrs av algoritmer. Parlamentet betonar att arbetstagare som är verksamma via digitala arbetsplattformar och de vars arbetsuppgifter, arbetstakt och prestation styrs eller utvärderas genom AI-baserade verktyg kan möta ökade arbetsmiljörisker till följd av intensifierad arbetstakt, kränkande övervakning, bristande transparens i algoritmiskt beslutsfattande, inbegripet med hänsyn till avsaknaden av identifierbara mänskliga kontaktpunkter, samt otillräcklig information eller utbildning. Parlamentet understryker att införandet av sådan teknik ska föregås av en lämplig riskbedömning, transparent information till och samråd med arbetstagare samt meningsfull mänsklig tillsyn, i enlighet med arbetsmiljölagstiftningen.
8. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att genomföra en heltäckande bedömning och föregripa arbetsmiljörisker som följer av klimatrelaterade faktorer såsom värmestress, extrema väderhändelser, luftföroreningar, ökad exponering för farliga ämnen vid renoverings- och infrastrukturmoderniseringsprojekt, samt av framväxten av nya biologiska risker. Parlamentet efterfrågar att man på grundval av denna bedömning förstärker de förebyggande åtgärderna, med syfte att stärka resiliensen och beredskapen inom de nationella systemen för hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, bland annat genom mekanismer för tidig varning och sektorsspecifik vägledning för högrisksektorer såsom byggsektorn, jordbruket och transportsektorn samt andra berörda sektorer, inbegripet räddningstjänster. Parlamentet understryker behovet av att förse

arbetsinspektionsorgan och arbetsgivare med praktisk vägledning på EU-nivå om hantering av värme på arbetsplatsen och andra klimatrelaterade arbetsrisker.

9. Europaparlamentet understryker behovet av att erkänna konsekvenserna av extrem värme och klimatförändringarna som betydande arbetsriskfaktorer och uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att stärka förebyggande, skyddande och anpassningsinriktade åtgärder på arbetsplatsen för att minska antalet arbetsrelaterade olyckor, arbetssjukdomar och dödsfall.
10. Europaparlamentet uppmanar kommissionen, rådet, civilsamhället och arbetsmarknadens parter att stödja införandet och uppmärksammandet av den europeiska dagen som ett samhällsåtagande som förenar institutioner, företag och medborgare, bland annat genom initiativ som främjar information, medvetandegörande och praktiska förebyggande verktyg, som är skraddarsydda för små och medelstora företag och utsatta arbetstagare, samt genom utbyte av bästa praxis i fråga om hälsa och säkerhet på arbetsplatsen. Parlamentet understryker att sådana initiativ särskilt bör hantera psykosociala risker, risker kopplade till värme och extrema arbetstemperaturer, risker som är förknippade med underleverantörskedjor och atypiska anställningsformer samt utmaningar som berör utstationerade arbetstagare, säsongsarbetare och andra gränsöverskridande arbetstagare, och säkerställa efterlevnad av principen om likabehandling samt effektiv tillämpning av värdlandets regler i fråga om arbetsmiljö och socialt skydd. Parlamentet påminner om att alltför långa arbetstider ofta leder till trötthet och ökar risken för arbetsrelaterade olyckor med dödlig utgång.
11. Europaparlamentet uppmuntrar medlemsstaterna att öka medvetenheten bland arbetsgivare och arbetstagare om deras ansvar för att säkerställa sin egen och andras säkerhet, att främja obligatorisk första hjälpen-utbildning för alla arbetstagare, särskilt inom sektorer med högre arbetsrisker, och att säkerställa att sådan utbildning regelbundet uppdateras, är allmänt tillgänglig och är integrerad i arbetsplatsens säkerhetspolitik. Parlamentet understryker att arbetsgivare bär huvudansvaret för att säkerställa arbetstagarnas hälsa och säkerhet, bland annat genom riskbedömning, förebyggande åtgärder, tillhandahållande av personlig skyddsutrustning, företagshälsovård, effektivt genomförande av arbetsmiljölagstiftningen samt tillhandahållande av adekvat information, instruktion och utbildning till arbetstagarna. Parlamentet understryker arbetsgivarnas ansvar att säkerställa ett verkligt deltagande från arbetstagare och deras företrädare i fråga om att utforma arbetsplatsens processer för hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, bedöma risker och faror, planera och övervaka åtgärder och uppfölja dessa, och genomföra det förebyggande arbetet.

12. Europaparlamentet påminner om att våld är ett växande problem på många arbetsplatser, särskilt inom tjänstesektorn och hälso- och sjukvårdssektorn samt för räddningspersonal. Parlamentet insisterar på behovet av åtgärder för att genomföra en nolltoleranspolitik mot mobbning, trakasserier och andra former av våld på arbetsplatsen, genom att förbättra och främja organisatoriska och rättsliga stödstrukturer samt genom att förbättra systemen för rapportering av incidenter.
13. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och EU-Osha att utnyttja denna europeiska dag för att sprida aktuell statistik, jämförande analyser och evidensbaserad vägledning om hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, med särskilt fokus på psykosociala risker, atypiska anställningsformer, mikroföretag och små företag samt de mest utsatta arbetstagargrupperna. Parlamentet uppmanar dessutom kommissionen och EU-Osha att offentliggöra en EU-omfattande ögonblicksbild och landspecifika dokument om arbetsrelaterade sjukdomar och dödsfall, inbegripet indikatorer för förebyggande åtgärder och kontroller (inbegripet arbetsinspektioner), för att bättre vägleda den offentliga politiken och stärka ansvarsskyldigheten. Parlamentet betonar vidare vikten av att systematiskt övervaka och analysera trender i fråga om arbetsvillkor, psykosociala risker, arbetsinspektionernas kapacitet samt efterlevnaden av arbetsmiljönormer i medlemsstaterna, i syfte att stärka förebyggande arbete, transparens och uppåtgående konvergens av arbetsvillkor inom hela EU.
14. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att i samarbete med Eurostat och medlemsstaterna förbättra insamling och harmonisering av data samt datatransparens om arbetsrelaterade olyckor och sjukdomar, inklusive psykosociala risker och sjukdomar med lång latenstid, samt hantera den systematiska underrapporteringen.
15. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att säkerställa att ansvaret för efterlevnaden av arbetsmiljölagstiftningen tydligt förankras på ledningsnivå och integreras brett i organisationen, bland annat genom effektiva förebyggande planer och arbetstagarinflytande. Parlamentet understryker att genomförandet av riskbedömningar i sig bidrar till att minska antalet olyckor.
16. Europaparlamentet betonar vikten av lagenliga arbetsinspektioner för att bidra till att göra arbetsplatser säkra och hälsosamma, men erkänner samtidigt att dessa inspektioner kan ha begränsad räckvidd. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att stärka arbetsinspektionsorgan med fast anställd personal, tillräckliga resurser och institutionellt oberoende i syfte att säkerställa ett effektivt genomförande av arbetsmiljölagstiftningen och hantera omvandlingen av arbetslivet.

17. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att stärka efterlevnaden av arbetsmiljölagstiftningen, bland annat genom att säkerställa adekvata resurser till arbetsinspektionsorgan, förbättra det gränsöverskridande samarbetet samt säkerställa verklig efterlevnad, särskilt i fall då grov vårdslöshet har lett till skada eller dödsfall. Parlamentet anser att arbetsmiljöreglerna måste vara tillräckligt avskräckande och proportionerliga för att vara trovärdiga och ändamålsenliga.
18. Europaparlamentet välkomnar kommissionens utvärderingsrapport om Europeiska arbetsmyndigheten, där man erkänner dess roll i en effektiv tillämpning av EU:s arbetsrätt och arbetsmiljöreglerna, särskilt i gränsöverskridande sammanhang och högrisksektorer, och upprepar sin uppmaning till kommissionen att stärka myndighetens mandat för att förbättra efterlevnaden av EU:s arbetsrätt och arbetsmiljöregler. Parlamentet betonar vikten av att säkerställa ett konkret mervärde till stöd för nationella tillsynsmyndigheter, bland annat genom stärkta samordnade och gemensamma arbetsinspektioner och möjligheten att mer effektivt bidra till att identifiera och hantera överträdelser. Parlamentet betonar behovet av att främja större anpassning och förenkling av reglerna om arbetskraftens rörlighet och tillhörande kontrollförfaranden, bland annat genom mer enhetliga regler och effektivare informationsutbyte, i linje med vägledning från Europeiska arbetsmyndigheten.
19. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att, på grundval av prioriteringarna i EU:s nuvarande strategiska ram för arbetsmiljö 2021-2027 och de erfarenheter som gjorts, fastställa en ny strategisk ram för 2028-2034 inom ramen för färdplanen för sysselsättning av hög kvalitet. Parlamentet betonar att denna nya strategiska ram bör vara tydlig, mätbar och tidsbunden, slå fast tydliga och nya krav och syfta till att minska arbetsrelaterade olyckor och dödsfall, och på så vis fullborda övergången till noll dödsfall i arbetet, stärka arbetstagarskyddet, särskilt i högrisksektorer och för utsatta grupper, ta itu med nya arbetsmiljörisker, inbegripet de som uppstår till följd av nya arbetsformer, digitalisering och psykosociala risker, och säkerställa anpassning av arbetsvillkoren till extrema temperaturer.
20. Europaparlamentet välkomnar direktiven som syftar till att minska riskerna för exponering för cancerframkallande ämnen och andra potentiellt dödliga arbetssjukdomar. Parlamentet noterar att det för förebyggande av dödliga arbetsrelaterade sjukdomar krävs att expertkunskap om exponering utvecklas både på arbetsplatser och inom företagshälsovården. Parlamentet påminner om vikten av adekvata resurser på arbetsplatser för att identifiera och förebygga exponeringsrisker, i samarbete med företagshälsovård, som kan tillhandahålla vägledning om lämpliga åtgärder för hälsa och säkerhet på arbetsplatsen. Parlamentet anser att arbetstagare som

riskerar att exponeras för ämnen som orsakar allvarliga arbetssjukdomar bör ha tillgång till företagshälsovård och regelbundna hälsokontroller för övervakning av eventuell exponering. Parlamentet betonar att varje övergripande strategi för att minska arbetsrelaterade dödsfall uttryckligen måste behandla arbetsrelaterad cancer som en tyst men ledande orsak till arbetsrelaterade dödsfall, inklusive när det gäller sjukdomar med lång latenstid som följer av långvarig exponering för cancerframkallande ämnen på arbetsplatsen. Parlamentet betonar behovet av förbättrad datainsamling på EU-nivå om arbetsrelaterad cancer för att fullt ut återspegla den verkliga omfattningen av arbetsrelaterade dödsfall.

21. Europaparlamentet är bekymrat över att utstationerade arbetstagare, migrerande arbetstagare och arbetstagare i underleverantörskedjor utsätts för oproportionellt höga arbetsmiljörisker, inklusive risken för dödsolyckor, till följd av fragmenterade ansvarskedjor, bristande samordning och urvattnad ansvarsskyldighet, särskilt inom högrisksektorer såsom byggsektorn. Parlamentet uppmanar kommissionen att bedöma om den nuvarande lagstiftningen om hälsa och säkerhet på arbetsplatsen tillräckligt garanterar effektiv tillämpning av minimikrav om säkerhet och hälsa i hela underleverantörskedjorna, och att föreslå lagstiftningsåtgärder när brister upptäcks.
22. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att främja en säkerhetskultur när det gäller hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, särskilt för unga arbetstagare, genom att kombinera utbildning och praktisk erfarenhet. Parlamentet anser att utbildningsinstitutioner bör tillhandahålla allmän information och utbildning om hälsa och säkerhet, medan arbetsgivare bör säkerställa arbetsspecifik utbildning, i synnerhet under lärlingsutbildning och praktiktjänstgöring.
23. Europaparlamentet uppmuntrar medlemsstaterna att inrätta stödramar som underlättar anställning av frivilliga brandmän, där värdet av den kompetens som förvärvats erkänns, särskilt när det gäller första hjälpen, riskförebyggande, brandbekämpning, användning av brandbekämpningsutrustning och organisation av evakueringar, och som förbättrar säkerheten på arbetsplatsen, förebygger arbetsolyckor och minskar allvarlighetsgraden i sådana olyckor i väntan på räddningstjänstens ankomst.
24. Europaparlamentet betonar att mikroföretag samt små och medelstora företag ofta har begränsad administrativ kapacitet, begränsade ekonomiska resurser och begränsad specialiserad expertis. Parlamentet efterlyser omfattande och riktade stödåtgärder för att hjälpa dem att på ett effektivt sätt identifiera, förebygga och hantera arbetsmiljörisker, arbetsrelaterade sjukdomar och dödsfall, bland annat genom förenklade och användarvänliga

riskbedömningsverktyg, sektorsspecifik vägledning, praktiska förebyggande program och lättillgänglig utbildning, samt stöd för efterlevnad av skyldigheter avseende hälsa och säkerhet på arbetsplatsen.

25. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att, i samarbete med medlemsstaterna och arbetsmarknadens parter, stärka EU:s vägledning om stöd till personer som drabbats av arbetsrelaterade olyckor eller sjukdomar och deras familjer. Parlamentet uppmanar vidare kommissionen att bedöma möjligheten att utarbeta rekommendationer som syftar till att främja lämpliga stöd- och ersättningsmekanismer för drabbade personer och deras familjer och uppmuntra en uppåtgående konvergens av skyddet i hela EU.
26. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa att alla arbetstagare omfattas av ett verkligt arbetsmiljöskydd i linje med nationella system och nationell praxis, inbegripet plattformsarbetare, tredjelandsmedborgare och hushållsanställda i privata hushåll. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna och arbetsmarknadens parter att främja användningen av innovativa lösningar och bästa praxis för att förebygga arbetsrelaterade olyckor och sjukdomar, bland annat genom initiativ såsom EU-Oshas pris för goda praktiska lösningar inom kampanjen Ett hälsosamt arbetsliv, som lyfter fram effektiva strategier och tekniker som kan tillämpas inom olika sektorer för att förbättra hälsa och säkerhet på arbetsplatsen.
27. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.